

BKP-archívumból származó reprodukciók és dokumentumok vizsgálata is megerősíti – , mégis eltérés feszülhet az intézmény retorikája és tényleges működése között. Bár Agnes Denes 1978-ban megkapta a BKP ösztöndíjat, és azóta is BKP-ösztöndíjasként tartják nyilván, az archív kutatásból kiderül, hogy valójában soha nem tudott élni a lehetőséggel. Ennek egyik oka az volt, hogy összetett munkamódszere nemcsak berlini tudományos kapcsolatok kiépítését tette szükségessé, hanem az Egyesült Államokból származó technikai felszerelésének átszállítását is – mindezek olyan elvárások voltak részéről, amelyeket az intézmény ezek szerint nem tudott teljesíteni.

E + F Mobilis médiumok és eszmecsere gyakorlatok

Ez a fejezet azokat az alternatív művészeti hálózatokat térképezi fel, amelyek közös művészeti megközelítéseiken keresztül ideológiai és földrajzi határokon is átlendültek. A művészet terjesztésének együttműködésen alapuló módszereit vizsgálja, főként Kelet-Európára fókuszálva: például a mail art mozgalmat, a limitált kiadású grafikai mappákat, a művészkönyveket és a videókazetta-kompilációkat – amelyekben számos nemzetközi BKP-ösztöndíjas vett részt.

A kelet-berlini EP Galerie-ben Jürgen Schweinebraden évente jelentetett meg grafikai mappákat, amelyekben nyugat- és keletnémet művészek munkáit hozta össze. Emellett olyan tematikus projektet is kezdeményezett, amelyek a környezeti és klímával kapcsolatos kérdésekkel foglalkoztak – ezek időszerűsége ma sem csökkent. A kiállításon látható kisnyomtatványok és mail art küldemények, amelyek Kelet-Berlint Budapesttel és más városokkal kapcsolják össze, nagyrészt az Artpool Művészetkutató Központ gyűjteményéből származnak. Az Artpoolt 1979-ben alapította a későbbi BKP-ösztöndíjas Galántai György, valamint Klaniczay Júlia; az intézmény a kelet–nyugati politikai megosztottságon átívelő, együttműködésen alapuló művészeti gyakorlat és eszmecsere egyik legjelentősebb példája.

A film és a videó az 1970-es évek végétől az 1980-as években vált egyre hangsúlyosabbá a BKP programjában. Joan Jonas Berlinről készült filmje – amelyet amerikai és brit katonai rádióadások frekvenciáinak hallgatása inspirált – Shigeko Kubota egyik munkája és az *Infermental*ról szóló, a BKP archívumából származó anyag mellett kerül bemutatásra. Az *Infermental*-t 1980-ban alapította Bódy Gábor és Bódy Vera; ez volt az első nemzetközi videokazetta-folyóirat, amely videóművészeti alkotásokat tett közzé világszerte. Első kiadása 1982-ben jelent meg Nyugat-Berlinben, Bódy BKP-ösztöndíja idején.

A lódzi Film Forma Műhely (Warsztat Formy Filmowej, WFF), amely 1970 és 1977 között működött, a Nemzeti Film-, Televízió- és Színháziskola avantgárd hallgatóiból alakult. Tagadták a klasszikus narratívát és a hagyományos filmes médiumokat, és a filmművészet és a kortárs képzőművészet metszéspontjában kísérleteztek. A csoport meghatározó tagjai Józef Robakowski, Paweł Kwiek, Wojciech Bruszewski és Ryszard Waśko voltak, akik közül később Bruszewski és Waśko is BKP-ösztöndíjas volt, így a csoport tagjainak korai munkáit a berlini archívumok őrzik.

A mail art úttörője, Tót Endre egy helyspecifikus fal-munkával járul hozzá a kiállításhoz, amely a személyes

archívumára támaszkodik, amelyet 1978-ban hagyott hátra Budapesten, amikor BKP-ösztöndíjat kapott, majd Nyugat-Németországban telepedett le. A projekt keretében Tót újra elővette ezeket az anyagokat, és felvetette a költői kérdést: Melyik a helyes irány?

G Esettanulmány: EP Galerie, Kelet-Berlin

A Jürgen Schweinebraden által vezetett magángaléria, az EP Galerie kiállítási és kiadói programja egy további példa arra, hogy egy művészeti hálózat hogyan tudta áthidalni a politika által szabott korlátokat. Az EP Galerie története, az ott megforduló nyugati BKP-ösztöndíjasok és a kelet-európai művészek jelenléte jelzi a művészeti színtér erőfeszítéseit is, hogy együttműködjenek a kelet-berlini kollégákkal. 1974 és 1980 között az akkor egyébként pszichológusként dolgozó Jürgen Schweinebraden által vezetett galéria egy foglalt lakásban működött a Prenzlauer Berg kerületben. A projekt EP Galerie néven futott – ami az „Erste Private” (Első magán) vagy az „Einzig Private[-Galerie]” (Az egyetlen magán[-galéria]) rövidítése is lehetett, hogy megkülönböztesse magát az egyébként államilag ellenőrzött kiállítási intézményrendszeről.

A kelet-berlini galériás, mint ahogy ez átfogóbb kutatás után nyilvánvalóvá vált, kapcsolatban áll a BKP-ösztöndíjasokkal és az intézmény munkatársaival. Olyan BKP-ösztöndíjasok, mint Robert Filliou, Charles Simonds, Michelangelo Pistoletto, Roman Opalka és Stephen Willats, a nyugat-berlini rezidenciájuk idején Schweinebraden galériájában állítottak ki. Ugyanakkor Schweinebraden fő művészeti tanácsadója a magyar művészettörténész, Beke László volt, aki 1983-ban rendhagyó módon nem művészként (hanem művészettörténészként) kapott BKP-ösztöndíjat, és a nyugat-berlini tartózkodása alatt a BKP új ösztöndíjasait kiválasztó zsűri tagja is lett. Bebizonyosodott, hogy a galéria nemzetközi találkozóhelyként működött, bár a német alternatív színtérről kialakult narratívában eddig nem kapott helyett. Ezek a hálózati struktúrák és párhuzamos tevékenységek szinte láthatatlanok a BKP archívumában, így ezt az intézményi emlékezetben keletkező vakfoltot más – főként budapesti – archívumokból és gyűjteményekből való kölcsönzésekkel fedi le a kiállítás.

E hálózatok és közös érdeklődések eredményeként számos kelet-berlini művész, például Robert Rehfeldt, Ruth Wolf-Rehfeldt vagy A. R. Penck működött együtt az EP Galerie-val, csakúgy mint Gulyás Gyula, Haász István, Hámos Gusztáv, Petr Štembera, Jiří Valoch vagy a KwieKulik páros (Zofia Kulik és Paweł Kwiek).

Schweinebraden törekedett művészeti kezdeményezésének professzionálisabbá tételére, így a rendszeres kiállítások mellett kísérőprogramokat is szervezett. Az intézményesülés jeleként alkalmanként műalkotásokat adott el, például NDK-beli közgyűjteményeknek, különösen az állami grafikai gyűjteményeknek. Így került Maurer Németországban készült *Rejtett struktúrák* című frottázs-sorozata a drezdai Kupferstichkabinett gyűjteményébe, ami megkérdőjelezi az államszocialista korszak múzeumi gyűjteménypolitikájának gyakran feltételezett merevségét.

KIÁLLÍTOTT MŰVEK

Résztvevő művészek:

Bettina von Arnim, Bálint Endre, Birkás Ákos, Bódy Gábor, Wojciech Bruszewski, Daniel Buren, Vlassis Caniaris, Timmi Kwaku Davis & Yehudit Yinhar, Agnes Denes, Ieva Epnere, Wojciech Fangor, Galántai György, Gulyás Gyula, Haász István, Hámos Gusztáv & Katja Pratschke, Harasztý István, Joan Jonas, Jovánovics György, Shigeko Kubota, Zofia Kulik (KwieKulik), Lakner László, Maurer Dóra, Maina-Miriam Munsky, Németh Hajnal, Tanja Ostojić, Robert Rehfeldt, Józef Robakowski, Alicja Rogalska, Sonya Schönberger, Shelly Silver, Charles Simonds, Antonio Skármeta, Tót Endre, Trapp Dominika, Jiří Valoch, Ryszard Waśko, Ruth Wolf-Rehfeldt

Kurátorok:

Lukács Nóra, Melanie Roumiguière

Nézőpontváltás: Egy nyugat-berlini ösztöndíjprogram története

Ha a berlini szél fújja a zászlómat

2025.12.13.–
2026.3.8

Galeria Centralis /
Blinken OSA Archivum

A 2023-ban Berlinben megrendezett *If the Berlin Wind Blows My Flag. Art and Internationalization before the Fall of the Wall* című kiállítás a Német Akadémiai Csereszolgálat (Deutscher Akademischer Austauschdienst, DAAD) Művészek Berlinben Programjának (Berliner Künstlerprogramm des DAAD, BKP) a történetét és politikai összefüggéseit vizsgálta, kritikától sem mentesen. A Blinken OSA Archivum Centrális Galériájában bemutatott *Nézőpontváltás: Ha a berlini szél fújja a zászlómat. Egy nyugat-berlini ösztöndíjprogram története* című kiállítás a hidegháború kulturális és intézményi dinamikáit bemutató berlini tárlaton felvetett kérdéseket gondolja újra Közép- és Kelet-Európa kontextusában.

A BKP archívumára és a Blinken OSA Archivum gyűjteményeire támaszkodva a kiállítás azt vizsgálja, hogy milyen módon hatott egymásra a politika és a művészet, és milyen különbségek – vagy párhuzamok – voltak ebben a vasfüggöny két oldalán. A tárlat kiemelt figyelmet fordít olyan támogatószervezetek szerepére, mint a Ford Alapítvány, az International Association for Cultural Freedom (IACF) és a DAAD, amelyek támogatásukkal élénkítették a párbeszédet kelet-európai és nyugati művészek, valamint értelmiségiek között. A berlini fal 1989-es leomlása előtt több mint harminc magyar művész, író, zeneszerző és filmrendező – köztük Bódy Gábor, Esterházy Péter, Jovánovics György, Kurtág György, Lakner László, Szabó István és Tót Endre – vett részt a DAAD rezidenciaprogramjában, ami jól érzé-

kelteti, hogy a geopolitikai és ideológiai megosztottság közepette is fennmaradt és működött a határokon átívelő művészeti párbeszéd. A kiállítás az intézményi gyakorlatokban és narratívákban megjelenő hiányok és elhallgatások feltárásának stratégiájára épít, és lehetséges történeti alternatívákat is felvillant.

Az archívumok, a különböző művészgenerációk és a közönség közötti párbeszéd révén a *Nézőpontváltás* célja, hogy olyan kultúrákon átívelő történeteket mutasson be, amelyekben mégiscsak felfedezhetők közös pontok, és amelyek éppen a művészet erejével mutatnak rá a határokon, ideológiákon és életkorokon átlépő szolidaritás fontosságára.

A+H

Városi valóság Nyugat-Berlinben

A Nyugat-Berlinben létrejött művészeti projekteken jellemzően tetten érhetőek a kettészakított város urbánus valóságának sajátos térbeli, társadalmi-politikai és infrastrukturális adottságai. Nem minden művész kapott alkalmat arra, hogy igénybe vegye a kiállítási lehetőséget, amelyet a BKP erőforrásai és hálózatai biztosítottak az ösztöndíjasok számára – különösen a saját, dedikált kiállítóhely, a Kurfürstenstrassén működő daadgalerie 1978-as megalapítása előtt. Az 1970-es években sok BKP-ösztöndíjas – leginkább a kelet-európai művészek, mint Braco Dimitrijević, Milan Knížák vagy Tót Endre – városi környezetben, köztéren valósították meg projektjeiket, így próbálva nemcsak közvetlen kapcsolatba lépni a városi közönséggel, de egyben kikezdeni a művészet intézményes kereteit is. Mindeközben számos Berlinbe érkező művész – köztük Vlassis Caniaris, Charles Simonds és Rafael Canogar – az úgynevezett *vendégmunkások** élet- és munkakörülményeivel foglalkozott. Munkáik a bevándorló munkások nyugat-berlini társadalmban betöltött szerepét vizsgálták, különös tekintettel a városi tájban való láthatóságukra és a nem hivatalos társadalmi státuszukra. Leggyakrabban Kreuzberg kerületét aktiválták művészeti projektekben a migráns munkaerő helyszíneként. Az akkori hatóságok és intézmények, – köztük a BKP – ezt a kontextus gyakran figyelmen kívül hagyták, de napjainkban a téma több kutatási és kiállítási projektnek is tárgya volt Németországban. Alicja Rogalská-

nak a jelen kiállítási projekt keretében készített új munkái a munka feltételeit, valamint a köztereknek mint a részvétel, vita és szolidaritás helyszíneinek jelentőségét járják körül.

B Támogatószervezetek

Az 1963-ban alapított művészeti rezidenciaprogramot, az Artists-in-Residence programot kezdetben az amerikai egyesült államokbeli Ford Alapítvány kezelte, 1965-től vette át a Német Szövetségi Külügyminisztérium egyik nyugat-német közvetítőszervezete, a Német Akadémiai Csereprogram (DAAD). Ez is mutatja az immáron DAAD Művészek Berlinben Programja (Berliner Künstlerprogramm des DAAD) néven futó program világos célkitűzését: kezdeményezni, ösztönözni és anyagilag támogatni a tevékenységi körébe tartozó nemzetközi gyakorlatokat, e mellett pedig 1972-ben részt venni Nyugat-Berlin független kultúrpolitikájának kialakításában A Nyugat-Berlinen túli „világgal” való kapcsolatteremtésre irányuló törekvés mögött is egyértelmű politikai szándék állt: megerősíteni a világ elrendezéséről alkotott, jól körülhatárolható elképzeléseken alapuló külpolitikai célokat és határvonalakat.

A BKP művészeti programja az 1960-as években tehát erősen tükrözte a hidegháború légkörét. A meghívott művészek többnyire nonfiguratív festményeiben és szobraiban olyan absztrakciófelfogás formálódott meg, amely tendenciák intézményes támogatása a szabadság nyugati eszményét és az autonómia mindennapi életre is kiterjedő fogalmát igyekezett megtestesíteni. Ez a törekvés érzékelhető például Bálint Endre és Wojciech Fangor absztrakt műveinek nyugat-berlini bemutatásában is, akik – kiszakadva saját környezetükből – Nyugat-Berlinben dolgozva mintha kiléptek volna korábbi, sokrétű művészeti gyakorlatukból.

A BKP politikailag motivált nemzetközi stratégiájából fakadó kiválasztási és kizárási mechanizmusok a Berlini Fal leomlása előtti időszakban különösen abban a gyakorlatban valósult meg, hogy a program célzott meghívásokat küldött kelet-európai művészeknek. A válogató bizottság elsősorban olyan alkotókat részesített előnyben az államszocialista államokból, akik saját országukban akkoriban marginalizált helyzetben voltak, vagy legfeljebb nonkonformista, underground figurákként tartották őket számon. A kiállítás olyan művészek munkáit is bemutatja, mint Galántai György, Lakner László vagy Wojciech Fangor – akik pályájuk ezen szakaszán már elutasították hazájuk hivatalos kulturális és politikai értékrendjét. A kelet-európai állami szervek számára a BKP meghívásai – amelyet Nyugat-Németország fővárosából, Bonnból működtettek – provokációnak számítottak, és a hatóságok gyakran megkísérelték megakadályozni, hogy egyes művészek szakmai céllal kiutazási engedélyt kapjanak, ahogyan ez például Jovánovics és Tót esetében is történt. Tanja Ostojić, Haraszty István és Antonio Skármeta művei jól láthatóan tükrözik azokat a folyamatokat, amelyek a versengő politikai rendszerek bürokratikus állami struktúrái által megadott – vagy éppen megtagadott – lehetőségekről szólnak.

C + D Politikai önmeghatározás feminista kontextusban

A kiállítás kiemelt figyelmet fordít a női művészek munkájára és láthatóságára, akik évtizedeken át erősen alul-reprezentáltak voltak a BKP ösztöndíjasai között. A tárlat

ezért felhívja a figyelmet az államszocialista országokból származó olyan női alkotók munkásságára is, akik művészi relevanciájuk és kvalitásuk alapján ugyancsak kiérdemelték volna a BKP támogatását és figyelmét. Az úttörő alkotók – mint Agnes Denes, Maurer Dóra és Zofia Kulik – jelentőségét a kortárs nézőpontokkal való összekapcsolás is kiemeli, Trapp Dominika, Tanja Ostojić és Ieva Epnere művein keresztül. Az archívumi narratívákban megjelenő művészeti gyakorlatok és reprezentációs formák újraértelmezésével a kiállítás célja, hogy újragondolja a korszak kulturális földrajzát, és megkérdőjelezze az elismerés hierarchiáit.

Sonya Schönberger *BARBARA* című munkája – amely a BKP stábjának hosszú ideig szolgáló tagját, Barbara Richtert állítja a középpontba – rávilágít arra a diszkrpanciára, amely egy személy, egy nő intézményen belüli hivatalos láthatatlansága és ugyanakkor az intézmény archívumában való állandó jelenléte, valamint az ösztöndíjas művészek emlékezetében betöltött meghatározó szerepe között feszül. Ő volt az, aki egy idegen városba érkező művészeknek alapvető támogatást nyújtott ott-tartózkodásuk ideje alatt.

Az *If the Berlin Wind Blows My Flag* című projekt a kulturális hálózatok különböző aspektusait vizsgálta, amelyek gyakran maguknak a művészeknek a kezdeményezésére jöttek létre, intézményi részvétel nélkül – sőt, néha kifejezetten a BKP által Nyugat-Berlinben vagy Nyugat-Németországban hivatalosan szorgalmazott kapcsolatokkal szemben. Az intézmény által biztosított feltételek azonban nem voltak egyformák minden BKP-ösztöndíjas számára: míg egyes művészek esetében, akiknek érdeklődése egybevágott az intézmény által támogatott művészeti irányzatokkal, helyi művészekkel és kiállítóhelyekkel hoztak létre kapcsolatokat, míg másoknak nem maradt más választásuk, mint önállóan felkutatni a helyi művészeti mozgalmakat, valamint az alkotás és bemutatás tereit, hogy eszmét cserélhessenek és kialakíthassák a saját inspirációs közegeiket. Ilyen művész volt Maija Tabaka, a Szovjetunióból érkező lett festő, aki pszichedelikus figuratív festményeivel nagy érdeklődést váltott ki a berlini Kritikai Realistának nevezett művészcsoport körében, és ennek köszönhetően sikeresen épített kapcsolatokat.

A Kritikai Realisták női művészeinek munkái – például Bettina von Arnim modern technológia formálta tájakban megjelenő, emberfeletti kiborgábrázolásai, valamint Maina-Miriam Munsky megrázó képei a nőgyógyászati klinikákon kezelt nőkről – ebben az összefüggésben kerülnek párbeszédbe Trapp Dominika legújabb műveivel. A művészt arra is felkérték, hogy Maurer Dóra, Munsky és von Arnim egyes műveit maga válassza ki, és helyezze őket párbeszédbe saját formai és diskurzív gyakorlatával. Ez a közös bemutatás új megvilágításba helyezi az 1970–1980-as évek feminista gondolkodását és politikai önmeghatározását.

A BKP archívumában található számos dokumentum arra utal, hogy a program keretében Berlinbe érkező női művészek, zenészek, filmesek és írók gyakran nehezebb körülményekkel szembesültek, mint férfi kollégáik – például akkor, amikor olyan művészeti elképzeléseikhez próbáltak támogatást szerezni, amelyek eltértek addigi gyakorlatuktól, vagy amikor lehetőséget szerettek volna kapni munkáik bemutatására Berlinben. Az archív anyagok vizsgálata azt is feltárta, hogy több művész nem tudta vagy nem akarta fenntartások nélkül elfogadni a berlini rezidenciához kapcsolódó intézményi feltételeket – ahogyan ez Agnes Denes esetében is történt.

Noha Denest a tudományos alapú, ökológiai szemléletű művészet úttörőjeként tartják számon, – ahogy ezt

^[1] *A kifejezés kritika nélküli használatát tudatosan kerüljük

59. Wolfgang Kahlen,
 A. R. Penck
Achtung Aufnahme!,
[Vigyázat, felvétel!], 1980
grafikai mappa, kiadta: Galerie +
Edition Jürgen Schweinebraden
15 fénykép, fénykép plexinyomatokkal,
2 címlap, egy hátlap, ff. fényképek,
audiokazetta
Magángyűjtemény

60. Kwiekulik
Foglalkozás Dobromierz-zsel, 2008
videó, Blu-ray, Ed. 3/5.
Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti
Múzeum, Budapest

61. Robert Rehfeldt
Bohème in Ostberlin, 1975
színes Super8 film (digitalizált),
hanggal 4'05"
ChertLüdde, Berlin

62. A. R. Penck
Az EP Galerie emblémája, n.d.
szitanyomat
Magángyűjtemény

63. Charles Simonds
Landscape<->Body<->Dwelling
[Táj <-> Test <-> Lakóhely], 1973
Operatőr: Rudy Burckhardt, vágó:
Charles Simonds
színes 16-mm film (digitalizált), hanggal,
7'50"
Dwellings Winter [Téli lakóhelyek], 1974
operatőr és vágó: Rudy Burckhardt,
16 mm, színes, 9'36"
A művész jóvoltából

64. Jiří Valoch
Négy nagyon hasonló ötlet, 1974–1976
szitanyomat
Magángyűjtemény

65. Haász István
Áthatások I., 1976
akril, vászon
A művész jóvoltából

66. Haász István
Áthatások II., 1976
akril, vászon
A művész jóvoltából

67. Gyula Gulyás
Cím nélkül, 1978
4 utcakő, gipsz
Magángyűjtemény

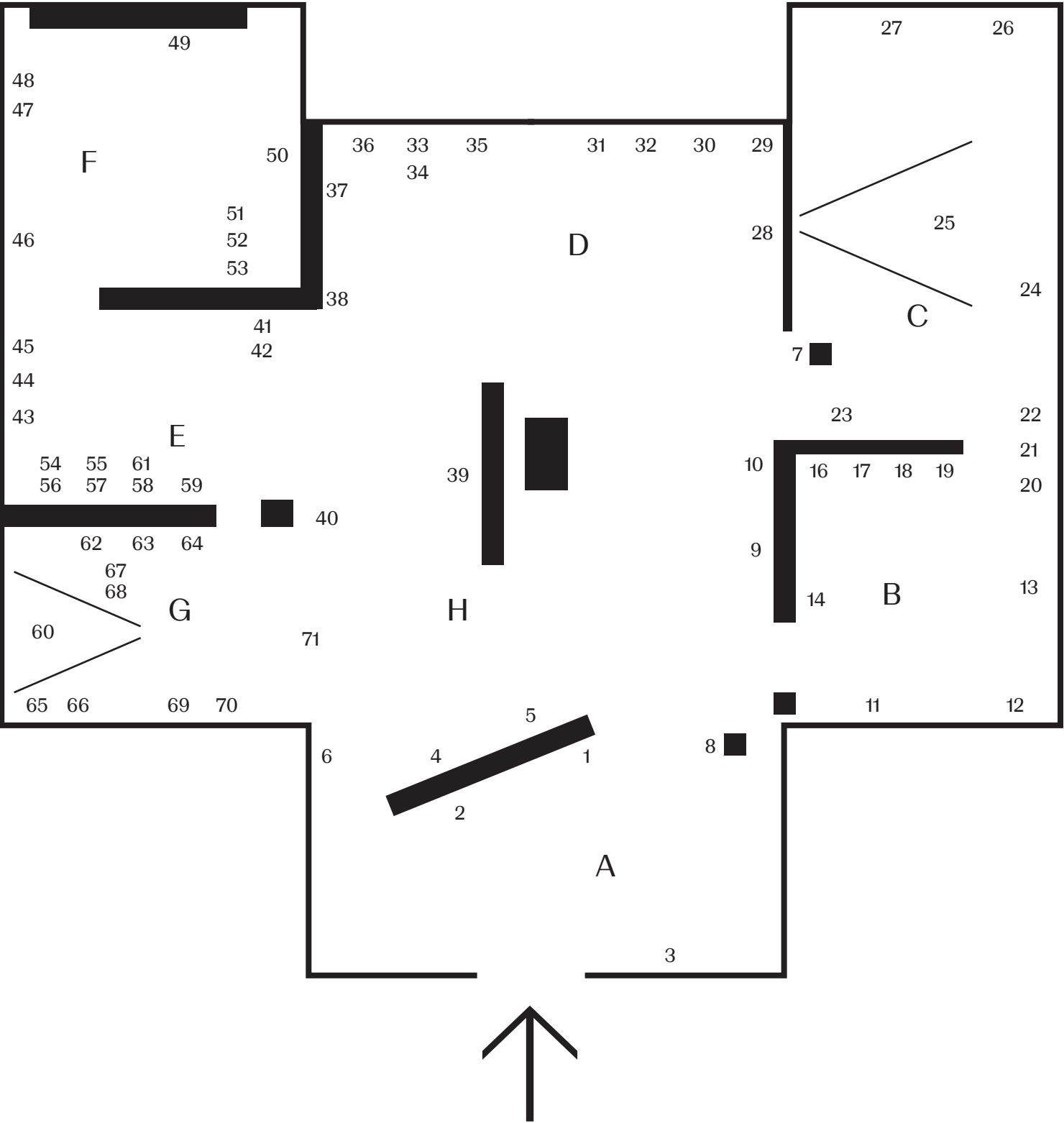
68. Gulyás Gyula
Utcakövek, 1983
szitanyomat-sorozat; kiadta:
Pesti Műhely
Haász István gyűjteménye

69. Hámos Gusztáv &
 Katja Pratschke
Klára, 1978 / 2010
A művészek jóvoltából

70. Hámos Gusztáv &
 Katja Pratschke
Klára, 1978 / 2010
videó, hanggal, 3'56»
A művészek jóvoltából

71. Németh Hajnal
Szabadságcsapda, 2025
a megnyitón bemutatott performansz
kellékei
A művész jóvoltából

KIÁLLÍTOTT MŰVEK

A + H

1. Bódy Gábor
Lovagi fegyverzet, 1983
színes videó, hang nélkül, 31'20"
Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum, Budapest

2. Tót Endre
*Berlin TÓTa**JOYS*, 1979
ff. fotó barytpapíron; fotó Herta Paraschin
A művész jóvoltából

3. Alicja Rogalska
Terms and Conditions [Felhasználási feltételek], 2024
videóinstalláció
A művész jóvoltából

4. Shelly Silver
Former East / Former West [Volt Kelet / Volt Nyugat], 1994
színes videó, hanggal, 64'
Archiv Berliner Künstlerprogramm des DAAD, Berlin

5. Vlassis Caniaris
Als wir eine frische Gurke... [Amikor egy friss uborkát.], 1974
színes szitanyomat
Galerie Poll, Berlin

6. Fekete Doboz
A berlini Fal, 1989 novembere
videó, 31'
HU OSA 305-0-3:880/1: Fekete Doboz Alapítvány Video Archive: Black Box Media's Raw, Unedited Video

7. Timmi Kwaku Davis,
Yehudit Yinhar
subjektív zensiért [szubjektíven cenzúrázva], 2023
színes fénymásolatok, filctoll
A művészek jóvoltából

B

8. Harasztý István
Stemplire várva I., 1987
bronz, plexiüveg, réz, műanyag zsinór, elektromos alkatrészek
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

9. Jovánovics György
Chopin, 1985
fa, gipsz
A művész jóvoltából /
Courtesy of the artist

10. Jovánovics György
Arcimboldo Vitruviusnál, 1988
színezett gipsz
A művész jóvoltából

11. Bálint Endre
Kiterítve, 1972
olaj, vászon
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

12. Bálint Endre
Képszonettek, 1972–1985
papír, szitanyomat, válogatás egy 16 darabos sorozatból
Karvalits Ferenc jóvoltából

13. Lakner László
Esztétikák, 1970 / 1994 / 2004
megköötözött könyvobjektek, installáció
Szépművészeti Múzeum, Budapest

14. Lakner László
Novalis: Ästhetische Fragmente, 1972
olaj, vászon
Artothek, Neuer Berliner Kunstverein (n.b.k.), Berlin

15. Lakner László
Stamm-Stück [Törzsi tárgy], 1974
könyv, nyírfagally, zsinór
Artothek, Neuer Berliner Kunstverein (n.b.k.), Berlin [*nincs kiállítva*]

16. Antonio Skármeta
Aufenthaltserlaubnis [Tartózkodási engedély], 1978
színes film, 12'
Common Film Produktion, Berlin

17. Wojciech Fangor
Akt męski [Férfi akt], 1948
szén, papír
Gnyp Gallery, Berlin

18. Wojciech Fangor
Cím nélkül, 1967
színes rézkarc
Artothek, Neuer Berliner Kunstverein (n.b.k.), Berlin

19. Wojciech Fangor
Panocek [Uracska], 1977
olajpasztell és filctoll, papír
Gnyp Gallery, Berlin

20. Birkás Ákos
Cím nélkül, 1995
grafit, pasztell, papír
Birkás Ákos Művészeti Alapítvány, Budapest

21. Birkás Ákos
Cím nélkül, 1995
grafit, pasztell, papír
Birkás Ákos Művészeti Alapítvány, Budapest

22. Birkás Ákos
Kopf 2, 1995
grafit, akvarell, tea, papír
Birkás Ákos Művészeti Alapítvány, Budapest

C + D

23. Tanja Ostojić
Waiting for a Visa [Vízumra várva], 2000
12 színes fotó, szöveg dibondra kasírozva
A művész jóvoltából

24. Zofia Kulik (KwieKulik)
Nudes on Stamps – Mail Art [Aktok bélyegeken – Mail Art], 1979
kollázs
A művész és a Persons Projects, Berlin jóvoltából

25. Agnes Denes
Különféle fotográfiai reprodukciók és fotográfiák, változó motívumok digitalizált diavetítés
Agnes Denes / Tonkonow Artworks and Projects jóvoltából

26. Agnes Denes
Isometric Pyramidal Projection Bu-dapest Version [Izometrikus piramis-vetület, Budapesti változat], 1973/2018
giclée nyomat
A művész és az acb Galéria jóvoltából

27. Maurer Dóra
Mit lehet csinálni egy utcakővel? 1–15., 1971
ff. fotó, papír / b&w photo, paper
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

28. Trapp Dominika
„Körben a bozót csöndes”, 2025
tus, akvarellkréta, vászon
A művész és a Kisterem Galéria jóvoltából

29. Trapp Dominika
Slip, Slip!, 2025
akvarellkréta, vászon
Magángyűjtemény

30. Trapp Dominika
„Széthasadok, mint a világ II.”, 2025
akvarellkréta, vászon
A művész és a Kisterem Galéria jóvoltából

31. Bettina von Arnim
Timing [Időzítés], 1970
rézkarc
A művész és a Galerie Poll jóvoltából

32. Bettina von Arnim
Kommandant [Parancsnok], 1970
színes rézkarc
Artothek, Neuer Berliner Kunstverein (n.b.k.), Berlin

33. Maurer Dóra
Metamorfózis, 1968
síkmaratás, hidegtű, aquatinta, mezzotinto, rézmetszet, papír
BTM – Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár, Budapest

34. Maurer Dóra
József és Heléna, 1970
aquatinta, mezzotinto, hidegtű, papír
BTM – Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár, Budapest

35. Maurer Dóra
PB 7 (Forgás, keretbe feszítve) – 2. pozíció, 1971
aquatinta, lemezcsikok, drótok, síkmarás
A művész és a Vintage Galéria jóvoltából

36. Maina-Miriam Munsky
Cím nélkül (I), 1968
grafit, papír
Galerie Poll, Berlin

37. Maina-Miriam Munsky
Geburt IV [Születés/Szülés IV], 1967
akril, nyersvászon
Galerie Poll, Berlin

38. Ieva Epnere
Bird of Paradise [Paradicsom-madár], 2023
4K színes videó hanggal, 9'50"
A művész jóvoltából

39. Sonya Schönberger
Barbara, 2023
installáció, vegyes technika
A művész és a Berliner Künstler-programm des DAAD archívumának jóvoltából

E + F

40. Harasztý István
Szinkronhiba, 1982
fém, műanyag, textil
BTM – Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár, Budapest

41. Joan Jonas
He Saw Her Burning [Látta őt égni], 1983
színes videó, 19'32"
Archiv Berliner Künstlerprogramm des DAAD, Berlin

42. Shigeko Kubota
Apám, 1975
ff. videó, NTSC, hanggal, 15'30"
Video-Forum Neuer Berliner Kunstverein (n.b.k.), Berlin

43. Maurer Dóra
Rejtett struktúrák, 1977–1979
papír, pausz papír, kréta
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

44. Maurer Dóra
Rejtett struktúrák III/1., 1982
grafit frottázs, akvarell papír
BTM – Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár, Budapest

45. Maurer Dóra
Rejtett struktúrák III/2., 1982
grafit frottázs, akvarell papír
BTM – Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár, Budapest

46. Galántai György / Artpool
Kezek projekt, 1995
ff. kiállítási verzió, válogatás
A művész jóvoltából

47. Tót Endre
I am glad if I can write sentences / Örülök, ha mondatokat írhatok..., 1973
nyomat, papír, 100/53
BTM – Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár, Budapest

48. Tót Endre
My unpainted canvases / Meg nem festett vásznaim, 1971
nyomat, papír, 100/53
BTM – Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár, Budapest

49. Tót Endre
Which is the right direction? [Melyik a helyes irány?], 2025
helyspecifikus falrajz a művész Budapesten hátrahagyott mail art archívumának felhasználásával (másolatok, KEMKI, Budapest)

50. Galántai György
Lábközi terek, (No.5., No. 12., No. 22.), 1988–1989
színes xerox, kollázs
A művész jóvoltából

51. Ryszard Wasko
Zaprzeczenie [Tagadás], 1973
ff. Super8 film (digitalizált), 4'04"
Profile Foundation, Varsó

52. Wojciech Bruszewski
10 mű, 1973–1977 (részlet)
ff. videó PAL, hanggal, 31'13"
Video-Forum Neuer Berliner Kunstverein (n.b.k.), Berlin

53. Józef Robakowski
A piac, 1970
ff. Super8 film (digitalizált), 4'32"
Profile Foundation, Varsó

G

54. Képeslapedicciók: Dieter Appelt, Mal Dean, Jochen Gerz, Dietmar Kirves, A. R. Penck, Wolfgang Petrovsky, Robert Rehfeldt, Gil Schlesinger, Charles Simonds, Franz Anatol Wyss művei, kiadta: EP Galerie + Edition Schweinebraden képeslapok: Ruth Wolf-Rehfeldt-től, címezett: Beke László, Klaniczay Júlia, Galántai György
gépelt szöveg: Ruth Wolf-Rehfeldt
Szépművészeti Múzeum – Artpool
Művészetkutató Központ, Budapest

55. Ruth Wolf-Rehfeldt
Piece by piece for PEACE [Lépésről lépésre a BÉKÉért], n.d.
cinkográfia, Ed. 50
Galerie ChertLüdde, Berlin

56. Művek a Landschaft [Tájkép] című grafikai mappából, 1980
kiadta: EP Galerie + Edition Jürgen Schweinebraden
Bettina von Arnim, Klaus Staeck, Maarten Thiel, Guillermo Dreissler, Simona Runcan művei
Magángyűjtemény

57. Művek a Grafik der DDR II. ‘Ost-West-Mappe’. [Az NDK grafikája II. ‘Kelet-nyugat mappa’ című grafikai mappából]
kiadta: EP Galerie + Edition Jürgen Schweinebraden
Ruth Wolf-Rehfeldt, Rune Mields, Hans Bartnig művei
Magángyűjtemény

58. Grafik der DDR I., [Az NDK grafikája I.] című grafikai mappa
kiadta: EP Galerie + Edition Jürgen Schweinebraden
Magángyűjtemény